

Τα αρχαία ξένη γλώσσα*

Ερώτηση: και σε σχέση με τ' αρχαία θα μιλήσουμε για διμορφία ή για διγλωσσία;

Παπαναστασίου: εγώ θα την έλεγα διγλωσσία. Δηλαδή κάποια πράγματα είναι λίγο εφευρέσεις... όχι να μη το πούμε διγλωσσία γιατί θα προσβληθεί... ποιος θα προσβληθεί; Δύο γλώσσες είναι. Δύο ξεχωριστές γλώσσες, δύο ξεχωριστά γλωσσικά συστήματα. Άρα γιατί να μιλήσουμε για διμορφίες, για διφυίες είχε πει κάποιος, δύο διαφορετικά ύφη δηλαδή κτλ κτλ. Εντάξει, είναι σαν να μη βλέπουμε τα πράγματα έτσι όπως είναι στην πραγματικότητα. Στρουθοκαμηλισμός είναι δηλαδή στην ουσία να προσπαθούμε να λέμε ότι εμείς δεν έχουμε διγλωσσία γιατί τα αρχαία ελληνικά και ξερω 'γώ κτλ κτλ.

Ερώτηση: το ιδεολογικό κριτήριο όμως που λέτε; Δηλαδή έχουμε την αίσθηση ότι έχουμε τον ίδιο πολιτισμό κλπ.

Παπαναστασίου: Εδώ νομίζω έχει σημασία και στα παιδιά τα ίδια να πούμε, να το λέμε αυτό το πράγμα γιατί είναι κάτι το οποίο και τα ίδια τα παιδιά το καταλαβαίνουν όταν τους λές ότι η μία γλώσσα είναι αρχαία ελληνική, η άλλη είναι νέα ελληνική. Ας δίνουμε την έμφαση σ' αυτή τη διαφορά: αρχαία και νέα. Και εάν τους πούμε: «πιστεύεις ότι είναι η ίδια γλώσσα;». Να κάνουμε αυτή την ερώτηση. «Αν είναι η ίδια γλώσσα πάρε το κείμενο του Πλάτωνα και διάβασέ μου. Καταλαβαίνεις κάτι;». Από μόνο του το παιδί θα καταλάβει ότι είναι διαφορετική γλώσσα. Το ότι έχει ομοιότητες, δεν αμφιβάλλει κανένας για τις ομοιότητες. Και τα ιταλικά με τα λατινικά προφανώς έχουν ομοιότητες, αλλά να λέμε στα παιδιά, αντίθετα απ' ό,τι λέει το βιβλίο, ότι δεν είναι ίδια γλώσσα και γι' αυτό χρειάζεται να προσπαθήσεις για να τη μάθεις. Μαθαίνεις μια ξένη γλώσσα στην ουσία. Ξένη όχι με την έννοια ότι είναι των άλλων... είναι η γλώσσα των παλιών, ημών δηλαδή αλλά των παλιότερων από μας. Δική μας αλλά παλιά. Νομίζω είναι ένας καλός τρόπος για να καταλάβουν ότι είναι κάτι το διαφορετικό, δεν είναι το ίδιο πράγμα.

Γιώργος Παπαναστασίου, διευθυντής του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα
Μ. Τριανταφυλλίδη]

**(απόσπασμα από την 1^η σεμιναριακή συνάντηση-συζήτηση του Συνδέσμου Φιλολόγων ν. Δράμας, 20 Φεβρουαρίου 2012, απομαγνητοφωνημένο από τον Σ.Γκ.)*